

سۆزان سامانجى

ئەقە نېزىكىسى ۲۰ سالانە ئەز ئەدەبىياتان قەدكۆلم

سۆزان سامانجى ژ ئافىن بەرزە د قادا ئەدەب و تۆرەيى كوردىيى ھەشچەرخ دا، ئەتنى ل كوردستانا باكۆر بەلكو ل ھەمى لايىن كوردستانى. فى ئىسەرى شىايە ب بەرھەمىن خويىن تۆرەيى پلەيەكا بەرز و بالا ب دەست خۇقە بىنىت و بەرھەمىن وى، ب تايىبەت چىرۆك، ھاتىنە ھەرگىران بۇ چەندىن زمانىن بىانى.. ل فىستەقلا دھۆك يا رەوشەنبىرى ئەقە ئىسەرا ھىژا تىدا يا پشكدار بوو، گۇقارا ھىلىن ب دەرھەرت دىت فى دىدارى ل گەل بكت.

نەبن، ئەز مەجبۇرم ب توركى بىنىسىم ئەقە ژ لايەكى قە، ژ لايەكى دى ژ بەر ترسى ئەز نەشىم ب كوردى بىنىسىم، ئەگەر ئەز ھىقى دكەم و دخوازم كو رۆژەكى ب كوردى بىنىسىم، چونكى گىيانى ھەمى چىرۆكىن مەن ل سەر دۆز و رەوشا كوردانە. تاكو نۆكە توركان بەرھەمىن مە ب كوردى ددانان و كوردان ژى ب توركى ددانان، لەوما دىبىژم دقۇت ب ھەر شىوەكى ھەبىت مرۇق خىزمەتا مللەتى خوە بكت، نەخاسە د رىكا ئەدەبىياتى را، بەلى ئەگەر ئەم ھاندانى ل سەر خواندن و ئىسىنى بكتەن چما كو پەرتۆكىن ب زمانى كورد ناھىن فرۆتن و كرېن ل پەرتۆكخانېن توركىا.

ھىلىن: ئەرى باشە ئىسىنا بەرھەمىن تە ب زمانى توركى و ئافەرۆك و گىيانى وى كوردى ئەقە نەخزمەتە بۇ ئەدەبى بىانى ۋەكى بەرھەمىن سەلىم بەرەكات، يەشار كەمال...؟
سۆزان: راستە، ئەم ژى فى چەندى دزانىن، لى ژبەر كو زمانى مەن بى ئەنتەلىكتولى توركى يە وزوربەيا خوەندەقانىن مە ژ ۋەلاتى توركىانە و ھەمى ھند كوردى نزانن، ئەقجا مەن ژى دقۇت ئەز ب زمانەكى ۋەھا بىنىسىم كو خەلك تېبگەھىت. و ئەقە نېزىكىسى (۲۰) سالايە ئەز ئەدەبىياتا قەدكۆلم، مەن ژى دقۇت ئەز ب زمانى كوردى بىنىسىم، لى ئەگەر نە جىاكى مەن و نە پروگرامىن TV و نە و نە... يا كوردى

هەيلىن: دەسەلاتدارەين توركى چ سانسۆر بو هەو نەيسەرا دانايە؟ سۆزان: بەلى، ئى ز بەركو تىكەليسا من دگەل حكۆمەتى نينه، ئانكو ئەز چ كارەين حكۆمى ناكەم ئەو نكارن هېچ تشتەكى ب من بېژن و ژبەرەندى ئەزا سازام، ئى هەرگاشەكا ئەز مامۆستابام يان كارمەندەكا حكۆمى بام وى دەمى دا ئەز ترسم، چونكى ب وى كارى دا ژياناخوە يا شابۆرى ب ريشە بەم و دا ئەز پىدقى بىم ئىك بەيلى خانىيى من و كرىيى بەدەت يان پارىيى ژيانا من باشتر ئى بگەت، وى دەمى ئەز نەشپام ژ توخپىيى خوە دەرېچم ژبەر كو دا رهوشا من تىكچىت. لەوما ئەو نەيسەرين ل دەرگەهين مېرى كار دكەن، نەيسينين وان د سانسۆركرينە و نەشين خوە و هزرين خو پىش قەببەن و ئەز چ جارا نەترسيامە، چونكى من قەلەم كرىبوو مەتال و چەك بۇ بەرسىنك گرتنا هەر پرسەكا ب ترس و من دگۆتى تنى من دقەيت ئەز مژوبلى ئەدەبىياتى و نەيسينا بىم.

هەيلىن: وەرگىران تا چ رادە يا گرنگە بۇ چىرۆك نەيسينى؟ سۆزان: ب هزرا من ئەفرۆكە دەم هات كو دەزگايەكى وەرگىرانى ل كوردستانى هەببەت، چونكى ئەف دەزگايە دى خزمەتەكا باش پىشكىشى مېژو و ئەدەبىياتا كوردى كەت. بۇ نمونە دەمى كۆمارا توركى هاتىە دانان ئىكسەر دەزگەھ و جەهين تايبەت بۇ وەرگىرانى قەكرن. و داخاز ژ رهوشەنپىران و زمان زانان كر كو بەين وەرگىرانى بگەن. ب فى رەنگى گەلەك بەرتۆك هاتنە وەرگىران بۇ زمانى توركى.

هەيلىن: ب هزرا تە ئەدەبى مى هەيە؟ سۆزان: ب هزرا من نەيسەر هەر نەيسەرە بىيى دياركرنا رەگەزى وى. هەر دەمى زانينا مروفى زۆر ئى هات و فىا خوە بېينىتە دناف مەيدانى دا و خەلكەك بەرهمى وى پەسەند بگەت و بخوينيت، دى خوە ب وى رەگەزى ئىينيت دەر يى خەلك دخوينيت، لەوما دى بىينن گەلەك ژ ئافرهتا ب ناقى زەلامان بەرهم نەيسەنە، يان ژى ئافرهتا نەيسەر ل دەمى نەيسينى دا هئدەك جارا زۆرەيا ئەكتەرين وان زەلامن، بۇ نمونە د ناف چىرۆكا من يا ب ناقى (سىيا بىدەنگىي) كو سى ئەگتەرين سەرەكى بىن فى چىرۆكى زەلامن و ئەز وەكو نەيسەر ئافرهتم. د سەر فى چەندى را ئەز دىبىژم كو ئەدەب ب ناقى ئەدەبى ژان نينه، ب تنى نەيسەر هەر نەيسەرە.

هەيلىن: شعر دەرېرىنى ژ عشق و نازكىيى دكەت؟ توج دىبىژى بو فى چەندى؟ سۆزان: ب هزرا من كۆ كا هەر ئەدەبىياتەكى عشقە، لەوما ئەو مروفى ئەدەب و شعر و فەلسەفە هەمبىز دكەت بى گومان روچەكا سئك و

دەرېرىنن نازك ژ دەف دەرەكەفن. ئانكو هەرشتەكى مروفى بئىت دەرېرىنيت ب شعرى دشين د هەستى خوە بارىكەت، و ئەز دكارم بىژم كو شعر ژيانە، و ئەو كەسى حەز ژ شىعرى نەكەت ب هزرا من روناھيا چاڤين وى دكىمن، لەوما ئەز دىبىنم گەلەكا گرنگە كو ئەفە پازدە سالە كوردستان يا سازاد پىدقى بوو ب كىماتى دەزگايەكى وەرگىرانى هەبايە، داکو شىابا پتر خزمەتا رهوشەنپىريا كوردى بگەت و خەلكەكى يى بگەهينيتن. ل دوماھىي داخوازا سەرکەفتنى بۇ هەوە دكەم.

دەيدار: زۆزان سادق